



KØBENHAVNS BYRET DOM

afsagt den 8. januar 2019

Sag BS-1710/2018-KBH

G

(advokat Christian Riewe)

mod

LB FORSIKRING A/S

(advokat Carsten Grosen)

Denne afgørelse er truffet af dommerfuldmægtig .

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 18. januar 2018. Sagen drejer sig om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte som følge af en trafikulykke, som sagsøger var udsat for den 3. oktober 2010.

Der er i sagen strid om såvel årsagssammenhængen som erstatningsopgørelsen.

Sagsøgeren, **G** , har fremsat følgende påstand:

Sagsøgte tilpligtes at betale til **G** 533.022,01 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

Påstanden er i stævningen opgjort sådan:

Samlet krav for tabt arbejdsfortjeneste samt

godtgørelse for svie og smerte	1.122.054,01 kr.
Betalt af forsikringen den 22. august 2017	<u>600.000,00 kr.</u>
Manglende erstatning i alt	<u>522.054,01 kr.</u>

Sagsøgers advokat har i replikken forhøjet påstanden til 533.022,01 kr. uden at redegøre nærmere herfor. Sagsøgers advokat har efterfølgende under hovedforhandlingen nedjusteret sin betalingspåstand med 10.968 kr. til 522.054,01 kr. med henvisning til, at der er sket en regnefejl vedrørende den udbetalte resourceforløbsydelse.

Sagsøgte, LB FORSIKRING A/S, har fremsat følgende påstand:

Frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

Det fremgår af sagen, at **G** var udsat for en trafikulykke den 3. oktober 2010.

Indtil ulykken arbejdede **G** 31 timer om ugen som pædagog i SFO. Derudover havde han et bijob som fodbolddommer for DBU og som pædagog og lærervikar i en ungdomskole.

Den 25. oktober 2010 sygemeldte han sig på fuld tid.

Det fremgår af en mail af 31. maj 2011 fra **G**, at han startede på fuld tid – hvilket var 31 timer om ugen - på sit primære pædagogarbejde den 14. marts 2011.

Det er ubestridt, at **G** ikke genoptog sine bijobs efter ulykken.

På foranledning af Lærerstandens Brandforsikring udarbejdedes den 6. februar 2012 en speciallægeerklæring af neurolog , hvori det konkluderes:

”... Der forekommer at være god overensstemmelse mellem sygehistorien, forløbet og de aktuelle symptomer. Der er ikke oplysninger der peger på forudbestående lidelse der har haft indflydelse på hverken forløb eller intensitet af symptomerne. Har genoptaget arbejdet i samme omfang som før ulykken, men har måtte reducere sine aktiviteter i fritiden og mhp. den sport der tidligere har fyldt meget i hans liv. De angivne symptomer er forenelige med følger til forvridding i

nakke og ryg, derudover er der også påvist discusprolaps ved MR-skanning. Der er nu planlagt forløb hos reumatolog, i første omgang med konservativ behandling, det er muligt at pt. via reumatolog senere vil blive tilbudt neurokirurgisk vurdering, hvis ikke der opnås bedring. Såfremt der ikke opnås bedring ved aktuelle forsøg på konservativ behandling og såfremt der ikke kan tilbydes yderligere ved neurokirurgisk vurdering må prognosen for yderligere bedring antages at være dårlig. Alt i alt har pt. jo efterlevet de givne råd og det forekommer ikke at han har lavet aktiviteter der har forværret følgerne til ulykken....”

Den 19. december 2013 blev G afskediget fra sit pædagogjob med henvisning til, at han igennem en længere periode ikke har kunnet varetage sit job i fuldt normalt omfang. Det fremgår bl.a. af mødereferatet af 19. november 2013 bilagt skrivelsen om uansøgt afsked:

”... G har siden oktober 2010 haft kortere og længevarende sygdomsforløb blandt andet på baggrund af en trafikulykke. Tidligere leder af SFO havde allerede i 2010 fraværssamtaler med G .

G har nu været sygemeldt fra april 2013. Allerede inden sygemeldingen udviste G manglende engagement. Han var ikke nærværende/deltagende i de daglige pædagogiske aktiviteter. Han kunne f.eks. forsvinde ud på toilettet i længere tid uden børn og voksne vidste, hvor han var. G trak sig i samværet med børnene. Han kunne ikke deltage i fysiske aktiviteter med børnene. Dette har selvfølgelig påvirket arbejdsklimaet og hans kolleger, der giver udtryk for at have manglet ham i hverdagen.

Siden april 2013 har Aktiv Omsorg været med inde i forløbet omkring at fastholde G på arbejdspladsen. Der er tilbudt fysisk træning m. Fysioterapeut (CAF) i Hillerød, smertehåndtering, indkøb af speciel stol til G samt afholdelse af psykologsamtaler i hele sygeperioden.

G har hele tiden samarbejdet og holdt aftaler om at deltage i disse tiltag.
G er tilknyttet hospitalet, hvor han nu er under udredning.

Der er lavet en paragraf 56. Her har G fået fri 2 dage om ugen til træning. G kom ikke med på koloni i sommer og har ikke kunnet varetage at deltage i fysiske aktiviteter på trods af indsatsen.

Efter efterårsferien blev det forsøgt planlagt, at G skulle varetage sin træning udenfor arbejdstiden så meget det kunne lade sig gøre. I stedet blev G sygemeldt fuld tid igen.

G's kerneopgaver i klubben er at være sammen med børnene, deltage i at strukturere den pædagogiske hverdag, være samarbejdspartner med den anden pædagog, der er tilknyttet i SFO klubben, deltage i fysiske aktiviteter osv.

De dage, hvor G har været på arbejde har hans ydeevne været meget svingende.

Indsatsen for fastholdelse af G i arbejdet ikke er lykkedes - også selv om G har passet sin træning.

De mange sygdomsperioder har medført, at der har været for mange vikarer tilknyttet institutionen/hvilket har påvirket den pædagogiske standard i vores tilbud. SFO klubben mangler i høj grad en stabil fast pædagogisk indsats. Jeg må erkende, at det ikke er holdbart at en enkelt pædagog i klubben skat varetage alt pædagogisk uden en daglig sparringspartner og at SFO og klub ikke mere kan bære G's fravær.

Derfor må jeg indstille G til firing..."

På foranledning af Lærerstandens Brandforsikring udarbejdedes den 12. marts 2014 en speciallægeerklæring af overlæge og speciallæge i neurokirurgi, , hvori det konkluderes:

"Skadelidte har ikke nogen erkendt rygsygdom inden ulykken. Har tidligere fungeret normal og passet sit arbejde som klubpædagog og været sportsaktiv og fungeret som fodboldommer.

Skadelidtes degenerative rygsygdom påvist ved MR skanning kan naturligvis ikke skyldes ulykken, der kun ligger 4 måneder før skanningen. Der er ved skanningen påvist en rodkanalsforsnævring C5/C6 på venstre side som kan forklare hvorfor skadelidte ved ulykken kan have fået påvirkning af den 6. cervikale rod på venstre side, der kan forklare udstrålende smerte til venstre tommel.

Skadelidtes symptomer fra både lænderyggen og nakken kan føres tilbage til ulykken og der er en relevant ulykke der kan forklare dem. Der er tale om moderat svære smerter med tidvis forværring og middelsvær bevægelsesindskrænkning både cervikalt og lumbalt påvist ved objektiv undersøgelse. Der er tidvis udstrålende smerter til venstre arm og lette kognitive symptomer i form af koncentrationsbesvær, søvnproblemer og øget irritabilitet.

Føleforstyrrelserne i hovedbunden kan jeg ikke umiddelbart kæde sammen med ulykken.

Skadelidte har ikke været udsat for efterfølgende traumer eller sygdom der kan forklare hans symptomer.

Ulykken har haft arbejdsmæssige konsekvenser da skadelidte aktuelt igen er langtidssygemeldt og hans stilling er opsagt pr. 1/6 2014. Socialt er det ikke muligt for skadelidte at dyrke sport eller fungere som fodbolddommer.

Der er gået over 3 år siden ulykken og tilstanden må betragtes som stationær.”

Det fremgår af de kommunale akter, at **G** i oktober 2016 blev visiteret til fleksjob, og at han pr. 1. december 2016 blev ansat som pædagog i fleksjob med 8 timer ugentlig med en effektiv arbejdstid på 4 timer.

Der er indhentet en vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, hvilken blev afgivet den 12. april 2017. Heri vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at sagsøger som følge af ulykken den 3. oktober 2010 har et varigt mén på 12% og et erhvervsevnetab på 50%.

Af den vejledende udtalelse fremgår:

”... **Varigt mén**

Vurdering af varigt mén

Det varige mén er 12 procent

Vores lægekonsulent med speciale i neurokirurgi har deltaget ved vurderingen af det varige mén.

Grundlaget for vores vurdering:

- **G** blev den 3. oktober 2010 som fører af en passagerbil påkørt bagfra med 20-30 km/t, da han holdt stille.
- **G** blev samme dag tilset på Hillerød Hospital, hvor han klagede over venstresidige smerter i nakke og skulderåg.
- **G** var i december 2010 i et reumatologisk forløb, hvor man foretog en MR-skanning, der påviste en diskusprolaps i nakken og degenerative forandringer i lænderyggens ryghvirvel svarende til niveau L5.
- Det fremgår af sagens lægelige akter, at **G** forud for ulykken havde gener fra lænden og hofter.

Nakkegener

Ved vurderingen af det varige mén har vi lagt vægt på, at G har følger efter ulykken i form af middelsvære nakkesmerter med udstråling til venstre arm og fingre, og kognitive gener i form af koncentrationsbesvær, søvnproblemer og øget irritabilitet.

Vi har lagt vægt på, at der objektivt er middelsvær bevægeindskrænkning i nakken.

Vi har fastsat det varige mén med udgangspunkt i vores vejledende méntabel:

Efter tabellens punkt B.1.1.4 vurderes svære, daglige nakkesmerter med middelsvær bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter og middelsvære somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer, til 15 procent.

Vi vurderer, at G's aktuelle nakkegener kan sammenlignes med ovenstående tabelpunkter, men er af mindre udtalt karakter end angivne tabelpunkt og svarer til et varigt mén på skønsmæssigt 12 procent.

Vi vurderer derfor, at ulykken den 3. oktober 2010 har medført et samlet varigt mén på 12 procent.

Vi er opmærksomme på, at G aktuelt klager over lændesmerter med periodevis udstråling ud i venstre balde og ben.

Vi vurderer imidlertid, at den beskrevne ulykke ikke er egnet til at medføre varige gener i lænderyggen.

Vi er opmærksomme på, at man ved røntgenundersøgelse i december 2010 fandt degenerative forandringer i lænderyggen. Dette ændrer imidlertid ikke på vores vurdering.

Vi har endvidere noteret os, at G i perioden op til ulykken og efterfølgende klagede over smerter i lænderyggen, som beskrevet ved reumatolog i journalnotat af 16. juni 2010 og igen i notat af 8. november 2010.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående, at G's aktuelle ryggener med overvejende sandsynlighed skal tilskrives andre forhold end den anmeldte ulykke.

Erhvervsevnetab

Vurdering af erhvervsevnetabet

Erhvervsevnetabet er 50 procent

Grundlaget for vores vurdering af erhvervsevnen før skaden:

- **G** er uddannet automekaniker i 1990, og blev i 1995 pædagog. Han har siden været ansat som pædagog på Magleblæk SFO i Frederiksværk.
- **G** var på skadestidspunktet ansat med en ugentlig arbejdstid på 31 timer og har samtidig passet bijobs som fodbolddommer og tennistræner, samt arbejdet som vikar på **G** og i SFO.
- **G** havde i årene op til ulykken en årlig lønindkomst på omkring 286.000, 323.000, 334.000 og 348.000 kr.

Vi vurderer, at **G** forud for ulykken havde en fuld erhvervsevne, da der ikke er oplysninger om erhvervsmæssige hindringer.

Vi er opmærksomme på, at **G** var ansat på deltid, men det er vores vurdering, at dette var begrundet i arbejdsgiverens forhold, og at han ved sine bibeskæftigelser har anskueliggjort en fuld erhvervsevne forud for ulykken.

Vi vurderer, at det i et fremtidigt perspektiv er forbundet med visse usikkerhedsmomenter, om **G** ville være i stand til at varetage samme arbejde i samme omfang som inden ulykken grundet de begyndende lænderyggener.

Grundlaget for vores vurdering af erhvervsevnen efter skaden er:

G blev efter ulykken sygemeldt fra oktober til februar, hvorefter han startede op på arbejde igen.

G blev delvist raskmeldt i starten af 2011 med arbejde cirka 10 timer om ugen, og med optrapning i marts 2011 til 15 timer ugentligt.

G har ikke genoptaget sine bijobs efter ulykken.

I juni 2013 blev der indgået en § 56-aftale mellem **G** og **G** SFO, så **G** havde fri tirsdag og torsdag til fysioterapi.

G blev sygemeldt i august 2013 på grund af hovedpine, svimmelhed og nakke- og rygsmerter.

G blev afskediget med virkning fra juni 2014 på grund af for højt sygefravær.

G blev efterfølgende tilkendt et to-årigt ressourceforløb og har været i virksomhedspraktik i 2015 og 2016 på bostedet Kamæleon.

G blev i oktober 2016 indstillet til fleksjob på nedsat tid til ugentligt højst 10 timer, og han blev i november 2016 ansat i et fleksjob på 8 timer ugentligt på bostedet

Vi har ved vurderingen lagt vægt på, at G har følger efter ulykken i form af nakkegener, hovedpine og kognitive gener.

Vi vurderer, at der er konkurrerende helbredsmæssige gener fra ryg og lænd, som er blevet erhvervshindrende efter ulykken, og som ikke i uvæsentligt omfang har indflydelse på G's aktuelle erhvervsevne.

Vi har lagt vægt på, at G igennem 2 år var i stand til at arbejde 15 timer om ugen som pædagog. Det er vores vurdering, at hans arbejdsindsats i 2011, som ligger i tættest tidsmæssig sammenhæng med ulykken, giver det mest korrekte billede af erhvervsevnen som følge af ulykken. Vi bemærker i denne sammenhæng, at G's konkurrerende helbredsmæssige gener fra ryg og lænd er tiltaget efter ulykken.

Vi vurderer, at G har skadesrelaterede funktionsbegrænsninger i form af skånebehov i relation til nakken, og at de væsentligste erhvervsmæssige funktionsbegrænsninger i 2011 skal tilskrives nakkegenerne. I perioden op til afskedigelsen i 2014 var lændegenerne alene erhvervsbegrænsende i mindre omfang.

Det er vores vurdering, at en mindre del af G's tab af erhvervsevne skal tilskrives de konkurrerende forhold, men at størstedelen af de erhvervsmæssige hindringer skal tilskrives ulykken i 2010.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående, at G som følge af ulykken i 2010 har lidt et erhvervsevnetab på skønsmæssigt 1/2, svarende til 50 procent.

Vi vurderer derfor, at ulykken den 3. oktober 2010 har medført et erhvervsevnetab på skønsmæssigt 50 procent...."

I en mail af 31. maj 2017 meddelte Lærerstandens Brandforsikring, at forsikringsselskabet var indstillet på at følge udtalelsen både angående méngraden og erhvervsevnetabet.

I en mail af 25. juli 2017 afviste Lærerstandens Brandforsikring imidlertid at udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste svarende til et erhvervsevnetab på

50 % med begrundelse om, at konkurrerende skadesårsager har medvirket til
G s erhvervsevnetab.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af G .

G har forklaret, at han er i fleksjob nu. Han er ansat til at arbejde 8 timer om ugen, men han bliver kun betalt for 4 timer, fordi han skal holde så mange pauser. Han er ansat i SR-vikar. Han arbejder på en gård, som er et værested for udviklingshæmmede. Først var han ansat til at hjælpe én bestemt borger, der var hjerneskadet, og sidenhen blev han flyttet og hjælper nu til på gården.

Da ulykken skete i oktober 2010, var der en, der standsede brat op foran ham. Han stoppede og kiggede til siden og beroligede sin kone. Så kom der en bil og kørte op bag deres bil. De gik ud af bilen og var helt i panik. Han fik at vide, at han også havde ramt bilen foran ham, da han selv blev ramt. Hans døtre var med på bagsædet i bilen. Falck hentede først ham og én af pigerne. Bagefter blev hans kone og den anden datter hentet. Hans kone kom til skade. Hun havde været i et trafikuheld før og havde ikke forvejen skader.

Efter ulykken brugte han sin ferie og afspadsering på at være syg. Han tænkte, at han kunne vende tilbage på arbejde bagefter, men sådan var det ikke. Han blev nødt til at sygemelde sig. Da han vendte tilbage på arbejde, startede han på nedsat tid. Kommunen havde noget, der hed "aktiv omsorg", og de holdt samtaler om, hvordan han skulle starte, og hvordan han skulle gøre.

Han begyndte at arbejde på fuld tid fra midten af marts 2011. Han følte sig ikke klar til at starte på arbejde, men han følte, at han blev presset til at starte. Han følte sig også nødsaget til det, fordi hans kone var sygemeldt. Det var også grunden til, at han inden ulykken havde mange bijobs, så han kunne forsørge sin familie.

Da han kom tilbage på arbejdet, gik han ofte væk for at være sig selv. Han blev ofte sendt hjem eller bad selv om det. Han kunne finde på at gå på toilettet eller ind i et depot eller en teatersal, fordi han blev nødt til at have pauser. Han havde konstant hovedpine, rygproblemer og nakkesmerter. Han kunne ikke holde til at være sammen med børnene på grund af larmen. Han prøvede at holde det skjult. Han kunne ikke bede om at få lov til at tage hjem hele tiden. Han var bange for at miste sit arbejde.

Da arbejdspladsen opdagede det, talte de om det og om at finde en løsning. De holdt møder hver måned eller hver 14. dage. De aftalte, at han kunne holde

pauser på kontoret eller depotet. Det var små møder, så han tror ikke, at der blev lavet referat hver gang. Det kan godt være, at nogle papirer er gået tabt. Han ved det ikke.

Han brugte fortsat sine feriedage i stedet for at melde sig syg. Derudover blev han ofte sendt hjem eller gik hjem før tid. Det står ingen steder, fordi det ikke er en hel dags fravær.

I perioden foråret 2011 til foråret 2013 gik han på arbejde. Han fik behandling af læger og fysioterapeut. Han prøvede også nogle alternative behandlinger via "aktiv omsorg", hvilket var et initiativ fra kommunen. Der blev ikke noteret ned. Det var til brug for kommunen. Han var også til behandling på Bispebjerg Hospital. Han var til fysioterapi 1-2 gange om ugen. Han har også været 10 gange til kiropraktor én gang om ugen, hvilket han selv måtte betale. Han kan ikke huske de præcise datoer for, hvornår han gjorde hvad.

Hans kone fik whiplash og problemer med lænderyggen efter ulykken. Hun har fået blokader etc. Hun er blevet førtidspensionist. Hendes erstatning er ikke udbetalt endnu. Den er ved at blive færdigbehandlet.

Han har tidligere haft problemer med sine knæ og hofter. Han havde nogle problemer med knæet. Man skulle fjerne noget ved en operation, og det løste problemerne. Han havde også på et tidspunkt brok, hvilket havde sammenhæng med hofteproblemerne. Efter han fik en operation, gik det i orden. Han kunne starte med arbejde som fodbolddommer igen. Disse ting gav ikke problemer i forholdet til pædagogjobbet.

Han levede et meget aktivt liv inden ulykken, men nu kan han kun holde til meget lidt. Han arbejder 4 gange om ugen. Han har et kvarters pause hver time. Han skal opereres i sit knæ på fredag, hvor han skal have fjernet noget brusk. Han er sygemeldt lige nu. Han løb tør for energi på grund af smerterne. Der er bedre dage og værre dage, hvad angår smerterne, men overordnet er smerterne ikke anderledes, end de var lige efter ulykken.

Parternes synspunkter

G har i sit påstandsdokument anført følgende:

"...Det gøres overordnet gældende, at sagsøgte er erstatningsansvarlig overfor **G** i anledning af skaden, jf. færdselslovens § 101, stk. 1, og skal udbetale erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt svie og smerte.

Til støtte herfor gøres det gældende, at **G** s tabte arbejdsfortjeneste i det hele er forårsaget af ulykken, idet **G**

ikke har haft relevante forudbestående lidelser i tiden før ulykken, hvilket konkluderes i speciallægeerklæringerne fra såvel neurolog som neurokirurg

Der er tale om en person, som har haft et aldeles aktivt arbejds- og fritidsliv bla. som fodbolddommer i 16 år og tennistræner i 7 år, indtil ulykken i 2010. Efter ulykken kan G , som dokumenteret ovenfor, imidlertid ikke de ting, som han kunne før. G

kan pga. smerter reelt ikke klare sit arbejde, hvilket resulterer i mindre engagement, tilbagetrækning fra børnene, manglende mulighed for at deltage i fysiske aktiviteter med børnene og i perioder at søge tilflugt på toilettet for at få en pause. G kan heller ikke klare den almindelige husholdning, og G har, efter at han pga. sin høje arbejdsmoral har presset sig selv til at arbejde på stærke smertestillende, ingen energi til aktiviteter efter arbejde.

Det bliver gentagne gange noteret at behandlere i bilag 23, som udgør materiale modtaget fra Halsnæs Kommune angående rehabiliteringsplanens forberedende del, at G s fortsatte arbejde i perioden efter ulykken henføres til hans stærke arbejdsmoral og arbejdsidentitet. Det er derfor ikke korrekt, når sagsøgte anfører, at G s erhvervsmæssige forløb efter ulykken skulle være udtryk for manglende årsagssammenhæng mellem ulykken og G sygdomsforløb.

Det gøres derfor gældende, at G s erhvervsforløb efter ulykken, som det bl.a. kan udledes af de kommunale, lægelige og arbejdsrelaterede akter, viser at der er årsagssammenhæng imellem trafikulykken, det efterfølgende sygdomsforløb og det indtrådte tab.

Det gøres endvidere gældende, at G s tab af arbejdsfortjeneste skal erstattes fuldt ud, selv om Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring i sin udtalelse vurderer, at en mindre del af G s tab af erhvervsevne muligvis kan tilskrives konkurrerende forhold. Dette følger af dommen U 2012.1838 H, som fastslår at der skal udbetales fuld erstatning, selv i tilfælde hvor en del af skaden kan tilskrives konkurrerende skadesårsager.

Sagsøgte anbringende om, at G ikke skulle have løftet bevisbyrden for at være berettiget til det i påstanden nedlagte krav, med henvisning til dommene U.2002.1496.H og U.2005.2151.H, kan ikke tages til følge.

Dommene er ikke ledende for vurderingen af denne sag. Højesteret har sidenhen haft lejlighed til at udvikle retstilstanden. I U.2012.1838H var skadelidte tilkendt førtidspension, og der var ifølge Arbejdsskadestyrelsen (AES) et samlet erhvervstab på 75%, hvoraf en tredjedel (25%) kunne henføres til arbejdsulykken. Højesteret nåede til det resultat, at der skulle betales fuld erstatning for tabt arbejdsfortjeneste frem til overgangen til førtidspension. Højesteret udtalte tilsvarende i U.2013.508H (dog vedrørende en patientskade).

Det kan endvidere ikke tages til følge, når sagsøgte gør gældende, at **G** s helbredstilstand skulle være påvirket i "betydelig" grad af konkurrerende helbredsmæssige årsager.

For så vidt angår **G** s krav på godtgørelse for svie og smerte gøres det gældende, at **G** s uafbrudte gener siden ulykken, herunder hans løbende behandlinger, kan henføres til ulykken. Det gøres endvidere gældende, at det forhold at **G** går på arbejde i det omfang, han er i stand til, i perioden fra 11. marts 2011 til 31. marts 2013 ikke ændrer på at han er berettiget til godtgørelse for svie og smerte for den pågældende periode, fordi hans gener er uafbrudte, og han er i løbende behandling for dem.

For så vidt angår **G** s honorering for sit dommerhverv, så gøres det gældende, at **G** fortsat ville have fungeret som dommer hvis han ikke var kommet til skade, og derfor erstatningsmæssigt skal stilles som om ulykken ikke havde fundet sted. Endvidere er kompensation for kørsel i forbindelse udførelse af dommerhvervet en markant del af den samlede honorering, og skal derfor medregnes..."

LB FORSIKRING A/S har i sit påstandsdokument anført følgende:

"...Nærværende sag omhandler, hvorvidt sagsøger har godtgjort at være berettiget til yderligere erstatning som følge af et uheld den 3. oktober 2010, for hvilket sagsøgte har anerkendt erstatningsansvar.

Parterne er uenige om den erstatningsretlige betydning af de ved uheldet påførte helbredsmæssige gener i forhold til spørgsmålet om godtgørelse for svie og smerter, jf. erstatningsansvarslovens § 3 og tabt arbejdsfortjeneste, jf. erstatningsansvarslovens § 2.

Parterne er endvidere uenige om opgørelsen af et eventuelt krav.

Sagsøgte har - i et forsøg på at opnå en mindelig løsning - afholdt kr. 696.375,32 til dækning af tabt arbejdsfortjeneste før sagsøgers anlæggelse af nærværende retssag.

Til støtte for den nedlagte påstand gør sagsøgte overordnet gældende, at sagsøger ikke har godtgjort at være berettiget til det rejste krav (kr. 533.022,01).

Sagsøgte gør gældende, at sagsøger har bevisbyrden for, at den af sagsøger anførte sygdomsmeddelelse kan henføres til uheldet den 3. oktober 2010, og at beviskravet i henhold til retspraksis er "mere end overvejende sandsynligt", jf. U2002.1496H og U2005.2151H.

Sagsøgte gør gældende, at sagsøger ikke har løftet denne bevisbyrde.

Sagsøgte skal i den forbindelse henviser til, at det af sagens bilag fremgår, at sagsøgers helbredstilstand - i perioden for hvilken sagsøger kræver godtgørelse for svie og smerte/tabt arbejdsfortjeneste - har været påvirket i betydelig grad af konkurrerende helbredsmæssige gener, herunder forværring af forudbestående gener.

Sagsøgte gør - i overensstemmelse med udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) (bilag 20) - gældende, at sagsøgers klager over smerter fra lænderyggen med udstråling ud i venstre balde og ben ikke kan henføres til uheldet den 3. oktober 2010.

Det fremgår af udtalelsen fra AES, at AES vurderer, "at det i et fremtidigt perspektiv er fundet med visse usikkerhedsmomenter, om G ville være i stand til at varetage samme arbejde i samme omfang som inden ulykken grundet de begyndende lænderygggener".

Det fremgår videre af udtalelsen, "at der er konkurrerende helbredsmæssige gener fra ryg og lænd, som er blevet erhvervshindende efter ulykken, og som ikke i uvæsentligt omfang har indflydelse på G aktuelle erhvervsevne".

Ydermere fremgår det, at AES bemærker, at "at G s konkurrerende helbredsmæssige gener fra ryg og lænd er tiltaget efter ulykken".

Ved MR-scanning i december 2010 blev påvist en diskusprolaps i nakken og degenerative forandringer i lænderyggens ryghvirvel, svarende til niveau L5, som ikke kan henføres til uheldet den 3. oktober 2010.

Sagsøgte gør gældende, at uheldet den 3. oktober 2010 ikke var egnet til at forvolde psykiske gener, hvorfor disse, herunder depression – ikke kan henføres til uheldet, men må betragtes som konkurrerende helbredsmæssige gener.

Sagsøgte skal i den forbindelse henvise til, at AES ikke har vurderet sammenhæng til psykiske gener, herunder depression.

Sagsøgte gør gældende, at sagsøgers erhvervsmæssige forløb efter uheldet den 3. oktober 2010 klart taler mod årsagssammenhæng mellem uheldet og sagsøgers sygemelding fra det primære job (31 timer) i marts 2013.

Sagsøgte skal i den forbindelse anføre, at det af sagens bilag fremgår, at sagsøger – efter sygemelding frem til den 13. marts 2011 – varetog sit primære job (31 timer om ugen) i væsentligt samme omfang som før uheldet i ca. 2 år, og således i denne 2-årige periode alene var sygemeldt fra sine bijobs.

Dette fremgår af den fremlagte officielle fraværstatistik for sagsøgers primære job for perioden 1. marts 2011 til og med 31. marts 2013 (bilag 38), samt den som bilag B fremlagte kalenderoversigt (udarbejdet på baggrund af oplysningerne i bilag 38), hvoraf sagsøgers fravær – i sagsøgers primære job – fra uheldet i 2010 og frem til 2013 fremgår.

Sagsøgte bestrider, at sagsøger – mod indholdet i den officielle fraværstatistik – har godtgjort, at sagsøger” har været plaget af skaderne efter ulykken til stadighed igennem hele perioden frem til hans fyring fra SFO, i en sådan grad at han end ikke har kunnet passe dette sit primære job – og da slet ikke de bijobs, som han tidligere havde”.

Udover det i bilag 38 beskrevne beskedne fravær skal sagsøgte henvise til, at det af sagens bilag fremgår, at sagsøgers arbejdsgiver gennemførte fraværssamtaler med sagsøger frem til 22. februar 2011, og herefter ikke – frem til 29. april 2013 – gennemførte nogen fraværssamtaler.

Sagsøgte gør gældende, at den tætte opfølgning med fraværssamtaler frem til 22. februar 2011, efterfulgt af den manglende afholdelse af fraværssamtaler frem til 29. april 2013, direkte taler imod, at sagsøger har godtgjort, at sagsøger ”...uanset et eventuelt fysisk fremmøde, reelt ikke kunnet arbejde eller være en ressource for sin arbejdsplads på fuld tid i perioden efter ulykken, heller ikke i den af sagsøgte efterspurgte periode fra 14. marts 2011 til marts 2013”.

Med henvisning til Arbejdsskadestyrelsen (nu AES's) vejledning om senfølger efter bløddelsskader (bilag A) og med henvisning til AES's konkrete begrundelse i udtalelsen af 12. april 2017 (bilag 20) - om at det er AES's vurdering, at sagsøgers arbejdsindsats i 2011, som ligger i tættest tidsmæssig sammen-hæng med ulykken, giver det mest korrekte billede af erhvervsevnen som følge af ulykken – gør sagsøgte gældende, at sagsøger ikke har godtgjort, at sagsøgers sygemelding i det primære job (31 timer) i marts 2013 – efter 2 års varetagelse af jobbet med skadens følger - kan henføres til uheldet den 3. oktober 2010.

Sagsøgte bestrider, at sagsøger har godtgjort, at sagsøger er berettiget til det rejste krav på godtgørelse for svie og smerte.

Udover ovennævnte anbringender om manglende godtgørelse af årsagssammenhæng mellem uheldet og sagsøgers sygemelding, gør sagsøgte gældende, at sagsøger ikke er berettiget til yderligere godtgørelse for svie og smerte efter tidspunktet for sagsøgtes afregning af godtgørelse for varigt mén den 29. maj 2012.

Sagsøgte gør endvidere gældende, at sagsøger ikke har godtgjort, at sagsøger – henset til genoptagelsen af sagsøgers primære job (31 timer om ugen) – har opfyldt betingelserne i erstatningsansvarslovens § 3 fra den 13. marts 2011 til 29. maj 2012.

Sagsøgte gør således gældende, at sagsøger – uanset spørgsmålet om årsagssammenhæng – ikke har godtgjort at være berettiget til godtgørelse for svie og smerte ud over det beløb, som sagsøgte allerede har afregnet.

Sagsøgte bestrider, at sagsøger har godtgjort, at sagsøger er berettiget til det rejste krav på tabt arbejdsfortjeneste.

Udover ovennævnte anbringender om manglende godtgørelse af årsagssammenhæng mellem uheldet og sagsøgers sygemelding, bestrider sagsøgte sagsøgers beregning af et eventuelt erstatningskrav.

Sagsøgte bestrider den af sagsøger anførte forventede indtægt i ansættelsen hos DBU, kr. 1.006,41 pr. måned.

De som bilag 3 fremlagte lønsedler dækker perioden november 2009 til oktober 2010 (12 måneder), og sagsøgte gør gældende, at alene dommerhonorar skal medregnes ved opgørelse af sagsøgers indtægtstab.

Den anførte skattefri kørselsgodtgørelse udgør kompensation for sagsøgers udgifter til kørsel i forbindelse med udførelsen af arbejdet for DBU, men sagsøger har ikke i sygeperioden haft udgifter i forbindelse med kørsel, og derfor har sagsøger ikke lidt et tab.

Af bilag 3 fremgår, at sagsøger i perioden har haft en samlet indtægt på kr. 4.214,- svarende til kr. 351,17 pr. måned.

Sagsøgte bestrider den af sagsøger anførte forventede indtægt i ansættelsen som pædagog på ungdomsskolen, kr. 1.130,41 pr. måned.

Af de som bilag 4 fremlagt lønsedler fremgår, at sagsøger i de seneste 12 måneder før uheldet har haft en indtægt på kr. 5.150,82 (før tillæg af feriepenge og pension), svarende til kr. 429,24 pr. måned.

Sagsøgte bestrider, at sagsøger har godtgjort, hvilke tillæg, som er feriepenge- og pensionsberettigede.

Af bilag 8 fremgår, at sagsøger i perioden 30. april 2015 til 21. november 2016 fik udbetalt kr. 205.420,75 i ressourceforløbsydelse (og ikke kr. 186.519,34 som anført af sagsøger)

Såfremt retten lægger til grund, at alene sagsøgers sygemelding fra sagsøgers bijobs kan henføres til uheldet den 3. oktober 2010, gør sagsøgte gældende, at sagsøgers indtægtstab herved ikke overstiger det af det af sagsøgte allerede afregnede beløb.

På baggrund af ovenstående gør sagsøgte samlet gældende, at sagsøger ikke har godtgjort at være berettiget til yderligere godtgørelse for svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste udover det af sagsøgte allerede afregnede beløb..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Årsagssammenhæng

LB Forsikring A/S har anerkendt erstatningsansvaret for **G** s erstatningskrav som følge af trafikulykken den 3. oktober 2010.

Der er indhentet en vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der under deltagelse af en lægekonsulent med speciale i neurokirurgi har vur-

deret, at G har følger efter ulykken i form af nakkegener, hovedpine og kognitive gener, og at han har konkurrerende helbredsmæssige gener fra ryg og lænd, som er blevet erhvervshindrende efter ulykken, og som i ikke uvæsentligt omfang har indflydelse på hans aktuelle erhvervsevne. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har vurderet, at en mindre del af G
erhvervsevnetab skal tilskrives de konkurrerende forhold, men at størstedelen af de erhvervsmæssige hindringer skal tilskrives ulykken. Herefter har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring konkluderet, at G s erhvervsevnetab som følge af trafikulykken skønsmæssigt skal fastsættes til 50 %.

Uanset at G officielt var tilbage på arbejde i sit primære job i 31 timer om ugen i perioden marts 2011 til marts 2013, og uanset at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i den vejledende udtalelse har anført, at der var tale om 15 timers arbejde om ugen, finder retten ikke, at der er fremlagt oplysninger, der udgør et tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af årsagssammenhængen mellem trafikulykken den 3. oktober 2010 og G s erhvervsevnetab på 50 %.

Det skal herefter vurderes i hvilket omfang, G har et berettiget krav på yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte som følge af trafikulykken.

Svie og smerte

På baggrund af sagens oplysninger, herunder de lægelige og kommunale akter, finder retten det godtgjort, at G har haft betydelige helbredsmæssige gener og været i løbende behandling herfor i perioden fra ulykken den 3. oktober 2010 indtil Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings fastsættelse af det varige mén til 12 % i den vejledende udtalelse af 12. april 2017.

Retten finder herefter G berettiget til yderligere godtgørelse for svie og smerte op til maksimale beløb i 2017 på 75.000 kr., jf. erstatningsansvarslovens § 3, 3. punktum, uanset at han ikke har været sygemeldt fra sit primære job i hele perioden, jf. erstatningsansvarslovens § 3, 1. og 2. punktum.

Det er oplyst, at LB Forsikring A/S har udbetalt 28.175 kr. i godtgørelse for svie og smerte som en del af det af LB Forsikring A/S' allerede udbetalte erstatningsbeløb.

Tabt arbejdsfortjeneste

Fodboldommer for DBU

Hvad angår **G** s indtægtstab for sit tidligere job som fodbold-dommer for DBU, finder retten, at det alene er dommerhonoraret, der kan danne grundlag for opgørelsen heraf. Kørselsgodtgørelsen må anses som en compensation ydet til dækning af kørselsudgifter, som **G** ikke har afholdt efter ulykken, og kørselsgodtgørelsen indgår derfor ikke i beregningen.

Erstatningen for dommerhonoraret må således på baggrund af sagens oplysninger opgøres til 351,17 kr. pr. måned gange 78,27 måneder, i alt 27.486,08 kr.

Pædagog i ungdomsskolen

Hvad angår **G** s indtægtstab som følge af hans tidligere bijob som pædagog i ungdomsskolen, fremgår det af de fremlagte lønsedler, at **G** i de sidste 12 måneder før trafikulykken havde en indtægt herfra svarende til 482,90 kr. pr. måned inklusiv feriepenge.

G har ikke godtgjort, at indtægten skal vurderes på grundlag af en anden periode end de seneste 12 måneder før ulykken, hvorfor retten ikke finder grundlag for at fravige dette udgangspunkt.

Erstatningen for denne indtægt må således på baggrund af sagens oplysninger opgøres til 482,90 kr. pr. måned gange 78,27 måneder, i alt 37.796,58 kr. Hertil kommer et tillæg af pension for den pensionsgivende del af lønnen svarende til 40,49 kr. gange 78,27 måneder, i alt 3.169,15 kr. Samlet set opgøres erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste på grundlag af dette bijob til 40.965,73 kr.

Lærervikar i ungdomsskolen

Der er enighed mellem parterne om, at **G** på grund af sit bijob som lærervikar på ungdomsskolen har et erstatningskrav på tabt arbejdsfortjeneste på 242.058,22 kr., hvilket efter det oplyste indgår i det af LB Forsikring A/S allerede udbetalte erstatningsbeløb.

Primære pædagogjob i SFO

På baggrund af sagens oplysninger, herunder de fremlagte lønsedler fra **G** s primære arbejdsplads i SFO, finder retten det godtgjort, at **G** inden trafikulykken jævnligt havde ekstra arbejde, der medførte tillæg på timeløn udover den faste månedsløn, og at det kan fastsættes til et gennemsnitligt månedligt tillæg på 2006,84 kr. Retten finder det godtgjort, at det er berettiget at lade disse tillæg indgå i beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste.

Der er i G s erstatningsopgørelse beregnet pension af lønnen med feriepenge, hvilket synes uberettiget henset til de fremlagte lønsedler, hvor pensionsbidraget ses beregnet på grundlag af månedsløn og timeløn – uden feriepenge.

Der er fremlagte en mail fra Halsnæs Kommune med oplysninger om lønstigninger i perioden juni 2014 til oktober 2017, der ikke ses bestridt af LB Forsikring A/S.

Herefter og på baggrund af G s erstatningsopgørelse og de underliggende bilag finder retten det godtgjort, at G s indtægtstab på grundlag af hans primære job kan opgøres til 1.098.135,55 kr.

Erstatning sammenfattende

I erstatningsbeløbet for tabt arbejdsfortjeneste skal fratrækkes G udbetalte løn for fleksjob, sygedagpenge, ressourceforløbsydelse, ledighedsydelse og flekslønstilskud, jf. erstatningsansvarslovens § 2, stk. 2.

Der er under hovedforhandlingen oplyst, at der er enighed mellem parterne om, at disse indtægter udgør 429.583,00 kr.

På baggrund af ovennævnte kan G s samlede krav på tabt arbejdsfortjeneste opgøres som følger

Pædagogjob i SFO	1.098.135,55 kr.
Bijob fodboldommer	27.486,08 kr.
Bijob pædagog ungdomsskole	40.965,73 kr.
<u>Bijob lærervikar ungdomsskole</u>	<u>242.058,22 kr.</u>
Samlet	1.408.645,58 kr.
<u>Fratrukket indtægter</u>	<u>- 429.583,00 kr.</u>
<u>Samlet krav tabt arbejdsfortjeneste</u>	<u>979.062,58 kr.</u>

På baggrund af ovennævnte udgør G s samlede krav på godtgørelse for svie og smerte 75.000 kr.

Herefter er G s samlede krav for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte:

Samlet krav tabt arbejdsfortjeneste	979.062,58 kr.
<u>Samlet krav svie og smerte</u>	<u>75.000,00 kr.</u>
<u>Samlet krav i alt:</u>	<u>1.054.062,58 kr.</u>

Det er oplyst, at LB Forsikring A/S til G allerede har udbetalt 696.375,32 kr., hvilket skal fratrækkes det samlede krav.

Samlet krav i alt	1.054.062,58 kr.
Udbetaling fra LB Forsikring A/S	696.375,32 kr.
<u>Restkrav</u>	<u>357.687,26 kr.</u>

Herefter finder retten, at G har et krav på yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte på i alt 357.687,26 kr., hvorfor G får medhold i en betalingspåstand svarende til dette beløb.

Sagsomkostninger

Efter sagens udfald, hvorefter G i det væsentlige har fået medhold, skal LB Forsikring A/S betale sagsomkostninger til G .

Retten har to gange anmodet parterne om en opgørelse over de udgifter, de har afholdt i sagen, der bør indgå i afgørelsen om sagsomkostninger. Sagsøgers advokat er ikke fremkommet med bemærkninger hertil, hvorfor det lægges til grund, at sagsøger ikke har afholdt andre øvrige udgifter end retsafgifter.

Sagsomkostningerne fastsættes med udgangspunkt i landsretspræsidenternes vejledende takster for civile sager under hensyntagen til sagens værdi, forløb og udfald, således at der fastsættes et beløb til dækning af advokatudgift på 50.000 kr. inkl. moms, og et beløb til dækning af retsafgift på 13.120 kr., i alt 63.120 kr. G er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

LB Forsikring A/S skal til G betale 357.687,26 kr. med tillæg af procesrente fra sagens anlæg.

LB Forsikring A/S skal til G betale sagsomkostninger med 63.120 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.